

ZWIĄZEK MAKLERÓW I DORADCÓW

00-676 Warszawa, ul. Marszałkowska 68/70 lok.. 30
<http://www.zmid.org.pl>

tel./fax (22) 628 37 43
e-mail: biuro@zmid.org.pl

Warszawa, dnia 23.02.2009r.

STANOWISKO ZWIĄZKU MAKLERÓW I DORADCÓW W SPRAWIE ZMIAN DO PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU WPROWADZANIU DO OBROTU FINANSOWEGO WARTOŚCI POCHODZĄCYCH Z NIELEGALNYCH LUB NIEUJAWNIONYCH ŹRÓDEŁ ORAZ O PRZECIWDZIAŁANIU FINANSOWANIU TERRORYZMU ORAZ O ZMIANIE NIKTÓRYCH INNYCH USTAW

Związek Maklerów i Doradców („Związek”) stoi na stanowisku, że w projekcie ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu („Ustawa”) oraz o zmianie niektórych innych ustaw przedstawionym Sejmowi dnia 2 lutego 2009 r. i udostępnionym jako druk sejmowy nr 1660 („Projekt”), powinny zostać wprowadzone następujące zmiany:

W artykule 1 punkt 3 s) Projektu, Związek proponuje zastąpienie proponowanego zapisu, zapisem w następującym brzmieniu:

„s) stowarzyszenia posiadające osobowość prawną, utworzone na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855, z 2003 r., Nr 96, poz. 874, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 oraz z 2007 r. Nr 112, poz. 766), z wyłączeniem stowarzyszeń, które przeprowadzają jedynie transakcje wyłączone spod obowiązku raportowania na podstawie art. 8 ust. 1e, lub które prowadzą jedynie działalność gospodarczą realizującą cele statutowe stowarzyszenia.”

W artykule 1 punkt 3) lit b) Projektu, Związek proponuje dodać punkt 1g) w następującym brzmieniu:

„1g) gospodarce własnej instytucji obowiązyanych – rozumie się przez to działanie instytucji zobowiązanej umożliwiającej realizację celu i zadań tej instytucji.”

W artykule 21 Projektu, Związek proponuje zastąpienie proponowanego zapisu, zapisem w następującym brzmieniu:

„Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt. 3 lit s), art. 1 pkt 15 w zakresie dotyczącym art. 9d ust. 5, art. 1 pkt 20 w zakresie dotyczącym art. 13 pkt 3 oraz art. 1 pkt 23 w zakresie dotyczącym art. 15a ust. 6 – które wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia.”

UZASADNIENIE PROPONOWANYCH ZMIAN

Projekt ma na celu dostosowanie przepisów Ustawy do dyrektywy 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu (Dz. Urz. UE L 309 z 25.11.2005 – „**Dyrektywa**”) oraz dyrektywy Komisji 2006/70/WE ustanawiającej środki wykonawcze do dyrektywy 2005/60/WE w odniesieniu do definicji osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne, jak również w odniesieniu do technicznych kryteriów stosowania uproszczonych zasad należytej staranności wobec klienta oraz wyłączenia z uwagi na działalność finansową prowadzoną w sposób sporadyczny lub w bardzo ograniczonym zakresie (Dz. Urz. UE L 214/29 z 4.08.2006 r. – „**Dyrektywa Komisji**”).

W Projekcie zaproponowano katalog instytucji obowiązanych w znacznie szerszym wymiarze, niż ma to miejsce w Ustawie, co zgodnie z uzasadnieniem do Projektu ma na celu objęcie przepisami Ustawy wszystkich instytucji finansowych i kredytowych, w tym prowadzących działalność w zakresie przekazów pieniężnych jak i podmiotów uprawnionych do usługowego prowadzenia ksiąg a także osób fizycznych lub prawnych handlujących towarami.

W poszerzonym katalogu instytucji umieszczono również stowarzyszenia posiadające osobowość prawną, argumentując, że w przypadku stowarzyszeń prowadzących działalność gospodarczą, których głównym celem jest realizacja celów statutowych, istnieje ryzyko popełnienia przestępstwa z ich udziałem.

Związek proponuje zawężenie katalogu instytucji obowiązanych, przez wyłączenie z katalogu instytucji obowiązanych stowarzyszeń, które przeprowadzają jedynie transakcje wyłączone zgodnie z Projektem spod obowiązku raportowania, oraz stowarzyszeń prowadzących jedynie działalność gospodarczą realizującą cele statutowe tego stowarzyszenia.

Związek wskazuje, że zgodnie z Dyrektywą i Dyrektywą Komisji, w przypadku kiedy podmioty prowadzą działalność finansową w sposób sporadyczny lub w bardzo ograniczonym zakresie, jako działalność uzupełniająca w stosunku do innej działalności niefinansowej, państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o wyłączeniu tego rodzaju działalności finansowej z zakresu stosowania Dyrektywy i Dyrektywy Komisji (art. 4 Dyrektywy Komisji). Związek wskazuje również, że katalog podmiotów objętych zakresem działania Dyrektywy nie obejmuje stowarzyszeń, a najbliższą kategorią podmiotów wymienioną w Dyrektywie jest kategoria „osób fizycznych lub prawnych handlujących towarami, w zakresie, w jakim płatności są dokonywane w gotówce w kwocie co najmniej 15.000 EUR”. Kategoria ta jest objęta osobnym punktem Projektu.

Związek wskazuje, że stowarzyszenia rejestrowe niekoniecznie prowadzą działalność gospodarczą, a często działalność gospodarcza stowarzyszeń zmierza jedynie do zapewnienia stowarzyszeniu środków finansowych na prowadzenie działalności statutowej lub jest to działalność realizująca cele statutowe stowarzyszenia (działalność szkoleniowa, edukacyjna). W formie stowarzyszeń prowadzą działalność organizacje charytatywne a także organizacje zrzeszające przedstawicieli zawodów nie posiadających samorządów zawodowych.

Większość stowarzyszeń nie przeprowadza transakcji objętych obowiązkiem raportowania Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowych, dlatego wydaje się zasadne wyłączenie ich spod obowiązków związanych z realizacją Ustawy w przypadkach, kiedy przygotowanie przez nich regulaminów i stosownej infrastruktury, będące dla stowarzyszeń znacznym obciążeniem, nie doprowadzi w praktyce do zwiększenia wykrywalności prób wprowadzania do obrotu finansowego wartości pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz finansowania terroryzmu, z uwagi na okoliczność, że z udziałem tych stowarzyszeń nie odbywają się transakcje objęte obowiązkiem raportowania.

Dlatego Związek postuluje wyłączenie z katalogu instytucji obowiązanych stowarzyszeń:

1. przeprowadzających jedynie transakcje wyłączone spod obowiązku raportowania, z uwagi na okoliczność, że transakcje przeprowadzane przez te stowarzyszenia i tak nie będą podlegały obowiązkowi raportowania;
2. prowadzących jedynie działalność gospodarczą realizującą cele statutowe stowarzyszenia z uwagi na możliwość wyłączenia takich podmiotów spod działania regulacji krajowych na mocy art. 4 Dyrektywy Komisji.

Związek proponuje też zawarcie w Projekcie definicji „gospodarki własnej instytucji obowiązanych”. Wskazujemy, że pojęcie gospodarki własnej instytucji obowiązanych użyte w katalogu wyłączeń spod obowiązku raportowania jest pojęciem niejasnym i zastosowanie tego wyłączenia może budzić poważne wątpliwości instytucji obowiązanych. Pojęcie „gospodarki własnej” nie było do tej pory używane przez polskiego ustawodawcę, co dodatkowo powoduje niemożność skorzystania z analogii przy wykładaniu zakresu tego pojęcia. Dlatego Związek proponuje wyjaśnienie w definicjach ustawowych, że przez gospodarkę własną rozumie się działania podejmowane przez instytucje obowiązane umożliwiające realizację celu i zadań tych instytucji to jest takie działania, które są konieczne dla funkcjonowania tej instytucji w ramach jej celów i zadań określonych w ustawach, statutach lub innych aktach korporacyjnych statuujących istnienie tych instytucji.

Ponadto, Związek proponuje przesunięcie momentu, kiedy Ustawa zacznie obowiązywać w stosunku do stowarzyszeń do 12 miesięcy od daty opublikowania zmian przewidzianych projektem.

Związek wskazuje, że *vacatio legis* zaproponowane w Projekcie jest wystarczające w stosunku do podmiotów, które są już objęte Ustawą jako instytucje obowiązane, ale z pewnością jest zbyt krótkie dla podmiotów, które dopiero w Projekcie uzyskują status instytucji obowiązanej. Uzyskanie tego statusu wiąże się z obowiązkiem przygotowania stosownych regulacji wewnętrznych, zapoznaniem się z systemem raportowania o transakcjach a także z przeszkoleniem osób odpowiedzialnych za raportowanie.

Związek zwraca uwagę, że *vacatio legis* Ustawy wynosiło 6 miesięcy, co stanowiło rozsądny okres konieczny do zapoznania się z regulacjami Ustawy i przygotowania na jej wejście w życie. W uzasadnieniu do projektu Ustawy stwierdzono, że „ponad 6-miesięczny okres, jaki upłynie od dnia ogłoszenia do wejścia w życie większości przepisów ustawy wynika z przyczyn organizacyjno technicznych oraz umożliwienia instytucjom zobowiązanym przygotowania się do realizacji obowiązków ustawowych”.

Związek uważa, że podmioty nowo uznane za instytucje zobowiązane powinny otrzymać czas na przygotowanie się do wejścia w życie zmian postulowanych w Projekcie. 12-miesięczne *vacatio legis* pozwoliłoby na przeprowadzenie akcji edukacyjnej dla stowarzyszeń, których przeważająca liczba nie zdaje sobie sprawy z planowanej zmiany ich statusu w systemie ochrony przed „praniem brudnych pieniędzy”.

Związek zwraca też uwagę, że przedłużenie stowarzyszeniom terminu do wejścia w życie zmian nie doprowadzi do odsunięcia wejścia w życie przepisów implementujących Dyrektywę, ponieważ ani Dyrektywa ani Dyrektywa Komisji nie żądają objęcia zakresem regulacji stowarzyszeń.

Podsumowując, Związek stoi na stanowisku, że Projekt powinien zostać zmodyfikowany w sposób wskazany powyżej.